

Lovgivningen og forarbejdet til SKP-ordningen

Lov om Social Service § 99

Med virkning fra 1. oktober 2006 er Servicelovens bestemmelser om støtte- og kontaktpersonordningen blevet revideret. De tidligere bestemmelser om støtte- og kontaktpersonordningen (i det følgende SKP-ordningen) fremgik af Lov om Social service § 80, der beskrev personkredsen for SKP-ordningen som personer med sindslidelse.

I april 2006 vedtog Folketinget imidlertid en udvidelse af personkredsen, således at bestemmelserne fremover også omfatter misbrugere og hjemløse. Den nye § 99 i Lov om Social Service lyder derfor således:

”Kommunalbestyrelsen sørger for tilbud om en støtte- og kontaktperson til personer med sindslidelser, til personer med et stof- eller alkoholmisbrug samt til personer med særlige sociale problemer, der ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig”.

Forarbejdet til lovrevisionen

SKP-ordningen for sindslidende har været anvendt i DK siden starten af 90'erne; i begyndelsen som forsøg, finansieret af ministerielle puljeordninger og fra 1996 som en mulighed i Bistandsloven. Med Servicelovens ikrafttræden i 1998 blev kommunerne i overensstemmelse med § 80 forpligtet til at tilbyde personer med sindslidelse en støtte- og kontaktperson. Ordningen blev udbredt op gennem 90'erne; således var i 2001 flere hundrede personer ansat som støtte- og kontaktpersoner for ca. 5.000 sindslidende (Preben Brandt, ”Opsøgende og udgående socialt arbejde”, artikel publiceret på AKF Forlag maj 2003).

Efter forsøg i perioden 2001 – 2004 med en udvidelse af ordningen til også at omfatte misbrugere og hjemløse anbefalede Videns- og Formidlingscentret for Socialt Udsatte, der evaluerede forsøgene, en permanentgørelse af forsøgsordningen i forbindelse med lovrevisionen i 2005/06.

Rådet for Socialt Udsatte havde i sin årsrapport for 2004 foreslået, at SKP-ordningen blev udvidet til at omfatte misbrugere og hjemløse. I sin årsrapport for 2005, som udkom i september samme år, gentog Rådet sit forslag, som socialminister Eva Kjer Hansen straks tog til sig. Hun udtalte i denne forbindelse:

”Dét at have én, som er der for dig, og hjælper med at få hverdagen til at hænge sammen, er uvurderligt. Kontaktpersonerne kan være med til at hjælpe de allermest udsatte på ret køl. Der er god grund til at udvide ordningen, så også hjemløse og misbrugere kan få gavn af den”. (www.social.dk, Nyhedsarkiv 2005).

Lovforslaget i høring

Forud for lovrevisionen blev forslaget om udvidelse af personkredsen for SKP-ordningen sendt i høring. Det fremgik af Notat om indkomne høringssvar af 5. januar 2006, at der blandt de hørte organisationer generelt var positiv opbakning til forslaget. Til de mere specifikke kommentarer hørte ønske om at få beskrevet og præciseret de nye målgrupper for ordningen, at få SKP-ordningen etableret i nær tilknytning til eksisterende omsorgstilbud og endelig at få adskilt omsorgs- og myndighedsfunktionen.

Vejledningen til § 99

De hørte organisationers kommentarer til lovrevisionen er i det væsentlige blevet indarbejdet i vejledningen, der hedder Vejledning om Særlig Støtte til Voksne (også kaldet Vejledning nr. 5 til Serviceloven). Således beskriver vejledningen målgruppen for ordningen som

”...de mest socialt udsatte og isolerede sindslidende, stof- og alkoholmisbrugere samt hjemløse, som almindeligvis ikke gør brug af, eller ikke kan gøre brug af de allerede eksisterende tilbud. For så vidt angår sindslidende er målgruppen ikke snævert afgrænset til personer med egentlige psykiatriske diagnoser”.

Vejledningen beskriver opgaven for SKP-ordningerne som

”...ved opsøgende arbejde at opbygge og skabe kontakt til de mest socialt udsatte og isolerede sindslidende, misbrugere og hjemløse, som ikke selv magter at kontakte de etablerede tilbud. Formålet er at tilbyde en hjælp, der understøtter og styrker muligheden for et liv på egne præmisser med større personlig og social mestring”.

Af vejledningen fremgår også, at der ikke kan fastsættes tidsmæssige rammer for etablering eller afslutning af kontakt i SKP-ordningen.

Om tilrettelæggelse af ordningen fremgår det af vejledningen, at kommunalbestyrelsen har ansvaret herfor. Vejledningen fremhæver også, at der bør sikres en adskillelse af omsorgs- og myndighedsfunktionen og desuden anbefales, at der samarbejdes med de frivillige organisationer om etablering af SKP-ordninger fx i forhold til specifikke målgrupper. Endelig fremhæver vejledningen, at der bør sikres koordination mellem de forskellige ordninger såvel af hensyn til brugere som medarbejdere.

Vores kommentar

projekt UDENFOR hilser lovrevisionen velkommen som et nyttigt og vigtigt bidrag til den samlede indsats for forbedring af socialt udsattes levevilkår. Vores erfaringer gennem snart 10 år med opsøgende og udgående arbejde blandt psykisk syge hjemløse bekræfter med al ønskelig tydelighed værdien og nytten af en personlig, tålmodig og kontinuerlig kontakt, der udfolder sig på brugerens præmisser og som næres af et fælles ønske om en værdig tilværelse, også for den psykisk syge hjemløse.

projekt UDENFOR vil her på hjemmesiden og i løbet af foråret præsentere yderligere 5 små artikler, der tager afsæt i den reviderede støtte- og kontaktpersonordning, som fremover også har misbrugere og hjemløse som personkreds. Du har netop læst den første artikel, der handler om lovrevisionen og forarbejdet hertil.

I de kommende artikler vil vi beskrive og kommentere følgende aspekter:

- Den organisatoriske forankring af SKP-ordningen
- SKP'ernes faglighed
- SKP som led i en sammenhængende og helhedsorienteret indsats
- SKP og det opsøgende arbejde
- Etik i SKP-ordningen

Den næste artikel, om den organisatoriske forankring af SKP-ordningen, kan du læse her på hjemmesiden i begyndelsen af marts.